

Звіт ректора Харківського національного медичного університету
професора Валерія Капустника за 2022 р. на конференції трудового
колективу 09.12.2022 р.

Шановні колеги!

Сьогодні, як і в мирний час, ми зібралися на конференцію трудового колективу. Незважаючи на вкрай важкі часи, ми не лише працюємо, а й докладаємо всіх зусиль для збереження нашого закладу, традицій, виконуємо всі необхідні процедурні моменти та вимоги. Однією з таких вимог є щорічний звіт ректора перед трудовим колективом про виконання обов'язків та умов контракту з МОЗ України.

Обійнявши посаду ректора, навіть не міг уявити, що коли-небудь звітуватиму своїм колегам про роботу університету під час війни. У сучасних реаліях ми всі беремо посильну участь у боротьбі нашого народу за незалежність, адже все, що ми робимо, кожен на своєму робочому місці, дистанційно чи офлайн, підтримує прагнення нашого народу до мирного та щасливого життя на своїй рідній землі та наближає нас до перемоги.

З минулорічного звіту в грудні 2021 року і до подій 24 лютого, що кардинально змінили наше життя, пройшло менше, ніж два місяці. Попри всі випробування, наш університет продовжує працювати – активно допомагаємо лікувальним закладам по всій країні, Збройним силам, наші волонтери працюють не тільки в Харкові, а й у всіх куточках країни, надаючи різноманітну допомогу мирному населенню. Причому, ми не лише виконуємо повсякденні обов'язки за всіма напрямками діяльності, а й удосконалюємося, розвиваємося.

На сьогодні продовжуємо навчати, виховувати наших майбутніх лікарів, розвиваємо автономну роботу інформаційно-комунікаційної системи університету, оновлюємо та вдосконалюємо системи дистанційного навчання, розвиваємо методичний складник віддаленої форми практичних занять та лекцій, ведемо пошук нових можливостей для проведення практичного

навчання. Ми не лише живемо та працюємо, а й впевнено рухаємося вперед, незважаючи на всі труднощі!

Підтвердженням цього є зовнішня оцінка результатів нашої роботи за показниками консолідованого рейтингу закладів вищої освіти України 2022 року, у якому наш університет покращив свої позиції за загальними показниками серед вишів.

Порівняно з 2021 роком ми піднялися з 13-го місця на 10-е. Серед медичних шкіл країни посідаємо 3-тє місце, як і торік. Але за результатами цього рейтингу загальна тенденція в нас кожен рік позитивна.

За показниками рейтингу ЗВО України ЮНЕСКО «Топ 200» 2022 року, наш університет покращив свої позиції, піднявшись із 43-го місця на 25-е серед вишів країни.

Отож, динаміка рейтингового оцінювання нашої діяльності порівняно з іншими медичними вишами за три роки за обома рейтингами показує сталу позитивну динаміку роботи колективу університету в дуже непростих умовах.

Незважаючи на воєнний стан, ми змогли злагоджено й ефективно провести вступну кампанію. Першочерговим завданням цього року було формування контингенту осіб, які отримуватимуть освіту в закладі, адже Харків під час підготовки до вступу та його початку був ще практично на передовій, у зоні бойових дій.

Для забезпечення всіх учасників вступу роботу Приймальної комісії університету було максимально цифровізовано, вступники мали можливість дистанційно подавати заяви, складати вступні іспити та виконувати вимоги до зарахування. Центром дистанційного навчання ННІЯО спільно з технічним відділом було розроблено принципи й алгоритми складання вступних іспитів в дистанційному форматі для різних категорій вступників та спеціальностей, згідно із заявленими до них вимогами. Це дало змогу успішно провести вступні іспити, забезпечити доступ до української освіти вступникам, які, перебуваючи на тимчасово окупованих територіях чи в зоні ведення активних

бойових дій, не мали можливості скласти національний мультидисциплінарний тест.

Працював виїзний офіс Приймальної комісії університету в м. Полтава, де вступники з усіх регіонів України мали можливість отримати очну консультаційну допомогу щодо вступу до ХНМУ. Усього у весняний набір було зараховано 978 здобувачів освіти, з яких 604 вітчизняні та 374 іноземні студенти.

Загальні результати прийому вітчизняних студентів наведено на слайді. Слід зауважити, що виконання державного замовлення та результати конкурсного відбору на бюджетні місця визначають затребуваність університету на державному рівні, тож ми не залишаємо своїх позицій, незважаючи на воєнний стан. Цього року вперше відбувся набір на місця державного замовлення при вступі на навчання для забуття освітнього ступеня «Магістр» на спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» на основі диплома освітнього ступеня «Бакалавр». За цією спеціальністю було зараховано 20 студентів.

Відповідно до статистичних даних ЄДЕБО, за результатами адресного розміщення Державного замовлення (широкого конкурсу), наш університет за показниками прохідного конкурсного бала традиційно посідає перші позиції серед медичних закладів вищої освіти за спеціальностями «Стоматологія» з прохідним балом 200 та «Педіатрія» з прохідним балом 176,7633 за загальним конкурсом. Крім того, ХНМУ посів перше місце за спеціальністю бакалаврського ступеня «Технології медичної діагностики та лікування» з прохідним балом 182,061 за загальним конкурсом.

Залишається високою, на рівні 78%, кількість абітурієнтів, які вступають до нашого університету саме за 1-м пріоритетом. Це говорить про високі якісні показники першокурсників та, незважаючи на воєнні обставини, значний попит на освіту в нашому університеті серед вступників з кращими результатами навчання.

Ще один виклик, який постав перед нами минулого року, – збереження кадрового потенціалу університету. Це не тільки одне з ключових питань нашого сьогодення, це можливість нашого існування як висококваліфікованої

медичної навчальної та наукової школи, невід'ємний складник нашого існування.

На кінець 2022 року в університеті працює 946 науково-педагогічних працівників. Серед них 175 (18,49%) – доктори та 546 (57,72%) – кандидати наук. Звання професора мають 141 (14,90%) особа, доцента – 329 (34,78%).

Після 24 лютого 2022 р. багато наших викладачів було змушено виїхати за межі міста й області, але всі вони знайшли змогу виконувати свої функціональні обов'язки, працюючи в режимі віддаленого доступу. Дехто виїхав за межі України, тож вимушені були шукати способи збереження їх у штаті закладу, зокрема шляхом надання різних форм відпусток або тимчасового призупинення трудових відносин. Але сподіваємося, що в найближчий час вони зможуть вирішити питання щодо повернення в Україну, щоб узяти участь у діяльності кафедр. На жаль, ми були змушені з різних причин перервати трудові відносини з майже 19% від минулорічної кількості викладачів. Та все ж маю надію, що більшість з них зможе повернутися до рідних стін.

Хочу висловити слова подяки кожному з вас, хто, незважаючи на надзвичайно складні умови, виконував свій обов'язок викладача та працював зі студентами навіть на великій відстані від Харкова або з укриття під обстрілами в прифронтовому місті. У цих умовах пріоритетним залишається питання тісної взаємодії всіх наших підрозділів, кожного зі співробітників для максимально ефективної роботи всього університету.

Ми завжди опікувалися питанням збереження контингенту наших здобувачів, а після 24 лютого воно постало перед нами як ніколи гостро. Усі структурні підрозділи ХНМУ організували та провели численні заходи із загальною метою широкого інформування здобувачів про всі особливості та зміни, впроваджені у зв'язку з введенням воєнного стану.

Проте, незважаючи на нашу активну роботу, зусилля деканатів та особисто деканів і, як ви бачили, успішного поповнення складу вітчизняних студентів-першокурсників, контингент наших здобувачів на додипломному етапі станом на 01.11.2022 року становить 6024 особи, тобто менше за звичайну

кількість практично на дві з половиною тисячі. Сьогодні в університеті вітчизняних студентів – 3245 (наприкінці минулого року їх було 3469). І, на жаль, зниження відбулося насамперед за рахунок контингенту громадян іноземних держав, яких наразі лише 2779 (4745 у минулому році).

Про контингент та роботу ННІ ПІГ ми ще поговоримо, а ось щодо наших вітчизняних здобувачів, то я би хотів звернути увагу всього колективу на таке.

Основними причинами зменшення контингенту вітчизняних студентів, про що згадувалося на засіданні Вченої ради в жовтні, є скрутне фінансове становище та неможливість продовження навчання внаслідок перебування за кордоном. Це здебільшого. Але зверніть увагу, що з літа на навчання до інших закладів перейшло лише 10% з 201 особи тих, кого було відраховано. Тобто здобувачі за всіма умовами надають перевагу нашому університету, і ця довіра дуже для нас вартісна. Тож необхідно якісно їх навчати, виконувати свої традиційні обов'язки з величезною відповідальністю, щоб виправдати довіру за будь-яких умов і подолати всі труднощі!

Зрозуміло, що в дистанційному форматі, у якому ми працюємо, на жаль, уже не один рік, зробити це важко, особливо з огляду на те, що ми готуємо фахівців за всіма ступенями вищої освіти за 10 спеціальностями та відповідними освітніми програмами, більшість з яких акредитували останнім часом. Відзначу, що в підготовці цих програм, організації та проведенні акредитаційних процедур брали участь не тільки гаранті, а й усі працівники кафедр, навчально-наукових, навчальних і методичних підрозділів. Останнім часом найбільшою за важливістю й актуальністю з процедур зовнішнього забезпечення якості для українських ЗВО стала саме акредитація освітніх програм Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Це результат нашої праці, і я впевнений, що зможемо надати всім нашим здобувачам якісну освіту.

Продовжуючи тему акредитації. Незважаючи на воєнний стан у країні, університет успішно виконав поставлене перед собою завдання, 100%

акредитувавши всі заявлені освітні програми. Дві програми пройшли повну процедуру, за ними отримано сертифікати про акредитацію на 5 років.

У зв'язку з ситуацією, одна з програм – ОПП «Соціальна робота» – проходила акредитацію, відповідно до Постанови КМУ № від 16 березня 2022 р. № 295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану», за скороченою процедурою, успішно отримавши умовну акредитацію, на яку ми в такий спосіб і претендували.

Ще раз хочу подякувати гарантам цих освітніх програм, усім співробітникам університету, що долучилися й відповідально поставилися до цього завдання й спільними зусиллями максимально позитивно представили наші здобутки в цілому та за відповідними освітніми програмами зокрема.

За результатами акредитацій було одержано низку зауважень та рекомендацій, які ми маємо реалізовувати. Хочу підкреслити, що проходження зовнішньої процедури забезпечення якості освіти – акредитації – є лише одним з елементів системи забезпечення якості освіти. Працювати над цими питаннями ми з вами маємо постійно, реалізуючи в університеті основні заходи та напрямки моніторингу й забезпечення якості освітніх програм, освітньої діяльності в цілому. Зазначу, що дуже багато в цьому аспекті залежить саме від кафедральних колективів.

У поточному навчальному році в університеті також планується акредитація ОПП «Соціальна робота». Вона проходитиме відповідно до вже зазначеної постанови, отже, ми претендуватимемо на умовну акредитацію за скороченою процедурою. Агентство уже визначило 17 квітня 2023 року плановою датою прийняття відомостей про самооцінювання цієї освітньої програми.

Хочу повернутися до результатів навчання. Підтвердженням тому, що ми можемо працювати за будь-яких, навіть найскладніших, умов є проведення випускної атестації. Уперше у нашій історії випускні іспити пройшли повністю дистанційно. Для успіху було докладено значних зусиль з боку всіх працівників: і деканатів, і Центру дистанційного навчання, і наших підрозділів

інформаційного забезпечення, і викладачів, і фахівців, які брали участь у випускних іспитах.

Наші випускники трималися гідно – знаходили змогу під'єднатися до інформаційних сервісів та взяти участь в атестації за будь-яких умов. Загальні показники продемонстрували нам абсолютну 100-відсоткову успішність, а також зростання якісної успішності й середнього бала.

Як я відзначав у доповіді на початку поточного навчального року, усі розуміють, що порівняння підсумків складання іспитів в умовах пандемії і в умовах проведення воєнних дій, можливо, не досить коректне. Та, як бачимо за результатами іспитів, наші контрактники змогли показати кращі результати, ніж бюджетники.

Ми успішно провели випуск, усім бажаючим, не зважаючи на воєнний стан, видано документи про освіту, навіть організовано та проведено вручення дипломів громадянам іноземних держав у їхніх країнах.

Крім того, цього року було доволі успішно проведено розподіл випускників на проходження інтернатури, відповідно до визначених потреб країни в медичних фахівцях. 76,23% від загальної кількості (279 осіб) випускників отримали направлення на навчання за програмами інтернатури за обраними ними спеціальностями та базами стажування.

Гідні результати продемонстрували не лише випускники, але й інші здобувачі. Особливо складним був весняний семестр 2022 р. Більшість студентів вимушена була виїхати з міста, а деякі – з країни. Інші перебували в умовах, коли було дуже важко зберегти спокій та змусити себе вивчати щось нове в лікарській справі, декому, щоб дістатися до інтернету, необхідно було докласти чималих зусиль. І все ж ми змогли дати можливість всім, хто бажав та мав змогу, закінчити семестр успішно.

І, як нам демонструє слайд, таких була переважна більшість, результати доволі позитивні.

Наприклад, якісна успішність у бюджетників становила 38,21 %, у контрактників – 9,76 (восени, відповідно, 43,85 та 22,70); загальна 31,81 (проти

38,81 восени). А ось абсолютна успішність була вищою на контракті та становила 97,47% проти осінніх 97,15.

Наразі ми намагаємося провести та закінчити осінній семестр поточного начального року. Упевнений, що успішно впораємося.

У зв'язку з воєнними діями університет не мав можливості проведення осіннього набору іноземних студентів. Весняний набір іноземних громадян й осіб без громадянства на навчання до ХНМУ в 2022/2023 навчальному році було проведено в межах відповідної ліцензії Міністерства освіти і науки України на підготовку іноземних громадян, а також згідно з чинним законодавством України.

За результатами весняного набору 2022 року, на навчання до ХНМУ було зараховано 374 іноземні студенти. Більшість, як бачимо, з Індії та Пакистану.

З динаміки набору іноземних громадян на навчання до університету можна побачити доволі стабільні показники навіть у «пандемійному» 2021 році. А ось у 2022 р. відбулося значне зниження набору іноземних студентів, який зовсім зупинився з 24 лютого 2022 року. Причини зрозумілі. Зменшення частки іноземних здобувачів спричиняють необхідність збереження цього контингенту, що потребує від нас все більшого врахування особливостей цих студентів у нашій роботі, зокрема в наданні освітніх послуг, відповідно до запиту іноземного здобувача, його менталітету, потреби в адаптації, мовної підготовки, особливостей організації надання медичних послуг у його країні тощо.

Хочу звернути вашу увагу на зміни, що відбулися в контингенті іноземних студентів університету цього року. Наприкінці весняного семестру іноземний контингент ХНМУ становив понад 5300 осіб. Станом на 01 листопада 2022 року кількість іноземних здобувачів – 1738 осіб, а також 1041 особа бере участь у програмі академічної мобільності (усього 2779 осіб). Найбільша кількість студентів – з Індії (46%), Ізраїлю (10%), Марокко (9%), Лівану (6%), Нігерії (4%), Єгипту (4%).

І тому знову ми говоримо, що в цих непростих для нас умовах пріоритетним завданням для всього колективу університету є збереження контингенту іноземних студентів, надання якісних освітніх послуг та задоволення їхніх освітніх потреб. Адже саме від цього залежить прийняття ними та їхніми батьками рішення про продовження навчання в ХНМУ чи пошуки інших можливостей.

Невизначеність ситуації в країні наприкінці весняного семестру, коли студенти ще не могли остаточно прийняти рішення про продовження навчання або відрахування з вишу, переходу до ЗВО інших країн, не могла не вплинути на результати академічної успішності. На сьогодні, на жаль, ми не можемо пишатися відмінними результатами наших іноземних здобувачів освіти. На слайді в динаміці наведено показники абсолютної успішності та середнього бала іноземних студентів за останні три роки за спеціальністю «Медицина». Вони дещо різняться. На жаль, залишається сталою кількість здобувачів, які за результатами сесії потребують додаткового часу для ліквідації академічної заборгованості (майже 45%). Хоч маємо й певне покращення середнього бала успішності до 3,5.

Аналогічна ситуація простежується і серед здобувачів освіти за спеціальністю «Стоматологія», але при цьому особливу увагу привертає менший відсоток успішних студентів.

Тож до питання збереження цього контингенту додається питання покращення якості освіти іноземних студентів, яке і в мирні часи було на часі через певну невирішеність.

Як бачимо на слайді, у минулі роки кількість відрхованих приблизно коливалася від 270 до 370 осіб. Це частина контингенту, яку ми свідомо втрачаємо в боротьбі за якість навчання. Ми не можемо і не повинні утримувати на студентській лаві тих, хто не бажає або не в змозі якісно навчатися. Водночас це були дуже значні втрати навіть у мирний час.

З 1 вересня 2022 року тільки за власним бажанням з університету відрховано майже 2000 іноземних студентів. Для збереження цього

контингенту в умовах військового стану керівництво університету вирішило організувати програми академічної мобільності для іноземних здобувачів освіти, а саме:

на 2022-2023 навчальний рік підписано 2 договори із ЗВО Грузії, організовано навчання для 1039 іноземних громадян в університеті New Vision University за спеціальністю «Медицина» та «Стоматологія», у Грузинському національному університеті SEU за спеціальністю «Медицина».

Це дає змогу студентам опанувати практичні навички за освітньою програмою, що для більшості з них є однією з вимог визнання диплома на батьківщині, а нам – виграти час до перемоги та зберегти цих студентів у нашому контингенті. Крім того, за умовами договорів до 20% навантаження за освітніми програми – теоретична складова – залишається за нами, що забезпечить погодинною роботою викладачів, залучених до роботи з цими студентами. Крім того, триває організація програм внутрішньої академічної мобільності в партнерстві із закладами тилових регіонів України.

Ще до кінця року буде остаточно завершено процес реорганізації ХМАПО, який відбувається згідно з наказами МОЗ № 452 від 15.03.2021 р. та № 1123 від 29.06.2022 р. і Планом заходів з реорганізації ХМАПО. Проф. Валерій Васильович М'ясоєдов разом з усіма, хто йому допомагав при проведенні реорганізації, доклав чимало зусиль для того, щоб усе пройшло відповідно до нормативної бази, і ми змогли зберегти і колективи, і напруження двох потужних закладів вищої медичної освіти.

Ця робота була складною, напруженою. Було проведено багато зустрічей із завідувачами кафедр академії, з керівниками лікарів-інтернів, з лікарями-інтернами, зі співробітниками та здобувачами освіти ХМАПО, обговорено й вирішено багато питань. Налагоджено й поточну діяльність академії за низкою напрямків, зокрема відновлено роботу сайту академії, який не працював практично з лютого, фахівці отримали можливість потрапити на свої робочі місця та багато іншого.

На сьогодні закінчено процедуру передачі документації ХМАПО. Оптимізовано структуру та штатні посади ННПО ХНМУ, кафедр Інституту. Проводиться робота з ліквідації фінансової заборгованості здобувачів освіти академії.

Підготовка лікарів-інтернів у ХНМУ проводиться згідно з «Положенням про спеціалізацію (інтернатуру) у вищих медичних і фармацевтичних закладах III-IV рівнів акредитації» затвердженого наказом № 1254 від 22 червня 2021 р. в редакції наказу МОЗ №493 від 16.03.2022 р.

Вступна кампанія на 1-й курс цього року була досить успішною: прийнято на навчання 332 особи (бюджет – 211, контракт – 121).

Через воєнний стан, введений у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, значна кількість лікарів-інтернів не має можливості проходити практичну частину інтернатури на базах стажування. Для інтернів, базу стажування яких пошкоджено (наприклад, заклад охорони здоров'я зруйновано або до нього неможливо дістатися), за їхніми заявами, було внесено зміни в графік проходження інтернатури.

Попри всі труднощі воєнного часу, науково-педагогічний склад Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ забезпечив безперервність освітнього процесу. Передбачена трудовим договором робота виконувалася дистанційно, здебільшого в режимі реального часу через мережу Інтернет або з використанням інших можливих засобів дистанційного навчання. Переведення освітнього процесу для здобувачів освіти та лікарів-інтернів у режим реального часу з використанням технологій дистанційного навчання створило умови виконання програм освітніх компонентів згідно з графіком навчального процесу, зокрема шляхом ущільнення навчального матеріалу.

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти ХНМУ тісно співпрацює з керівниками лікарів-інтернів та з лікарями-інтернами ХМАПО, постійно обговорюються нагальні питання навчання лікарів-інтернів бюджетної і контрактної форми навчання на очному та заочному циклах, підготовки до нового навчального року, співпраці з базами стажування тощо,

особливості організації освітнього процесу інтернів, які зараз в евакуації або на окупованих територіях.

Університет успішно продовжує міжнародну діяльність, розвиваючи наявні зв'язки з закордонними закладами в межах укладання договорів і меморандумів про співпрацю.

З перших днів повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України університет отримав велику кількість листів зі словами підтримки колективу, здобувачам освіти ХНМУ, а також народів України від закладів-партнерів з усього світу. А співпраця з міжнародними партнерами стала плідним підґрунтям для підтримання роботи та розбудови потенціалу університету.

З початку 2022 р. підписано 4 договори про співпрацю з університетами Грузії, науковою установою в Німеччині та закладом охорони здоров'я в Індії. Було розірвано договір з Білоруським державним медичним університетом. Наразі діючими є 93 договори з 26 країнами світу, ще 7 на стадії підписання.

Академічну мобільність викладачів і студентів було відновлено, ми успішно віднайшли нові форми та можливості студентської академічної мобільності в університетах-партнерах. Як наслідок, 90 студентів закінчили міжнародні програми академічної мобільності та 26 – пройшли практичне навчання за внутрішньою програмою академічної мобільності.

Впровадження програм академічної мобільності є одним із шляхів збереження іноземних студентів. Зокрема, підписано договори й організовано навчання для 1039 іноземних громадян в університеті New Vision University за спеціальністю «Медицина» та «Стоматології» і в Грузинському національному університеті СЕУ за спеціальністю «Медицина».

28 науково-педагогічних працівників проходили стажування, брали участь у конгресах, конференціях, самітах, майстер-класах за кордоном.

У звітному періоді триває робота за 20 проєктами, 16 з яких реалізуються на кафедрах ХНМУ, решта – загальноуніверситетські, виконуються мультидисциплінарними командами. Деякі проєкти було призупинено у

зв'язку з неможливістю реалізації у воєнний період, інші вже почали відновлюватися. Було подано 2 аплікаційні заявки на отримання грантів Еразмус+ за напрямом KA2 – Обмін досвідом (Capability exchange) для реалізації проєктів REALMED та SimS. Наразі проєкт SimS відібрано Єврокомісією до фінансування. Також отримали грант за проєктом Еразмус+ KA171 спільно з Університетом Беруні, Туреччина, для реалізації академічної мобільності студентів та викладачів. Готується аплікаційна заявка на отримання гранту Горизонт Європа для реалізації проєкту CrisiShield.

Завдяки ініціативі нашого давнього та надійного партнера Cormack Consultancy Group, ХНМУ долучився до проєкту Twinning UK/UKR, у межах якого реалізується плідна співпраця зі Школою клінічної медицини Кембриджського університету (Велика Британія). Основною метою цього проєкту є створення міцної співпраці з освітнім закладом-побратимом для розбудови спільної діяльності, спрямованої на підтримання та розвиток ХНМУ під час війни.

Завдяки можливостям проєкту Twinning UK/UKR, університет налагодив широке освітньо-наукове співробітництво зі Школою клінічної медицини Кембриджського університету. Розроблено карту напрямків спільних наукових досліджень; розширюються можливості спільної освітньої діяльності як з доступу до освітніх ресурсів закладу-партнера, так і з організації спільних навчальних проєктів, зокрема щодо роботи симуляційних центрів, забезпечення якості навчання за Кембриджськими стандартами тощо, а також наукової діяльності з хірургії, паліативної допомоги, дослідження мітохондрій. Школа клінічної медицини Кембриджського університету надала доступ до курсу з біостатистики.

Здобувачі освіти мають змогу підключатися до відкритих лекцій, семінарів та інших заходів, ініційованих Школою клінічної медицини. Наразі студенти взяли участь у більше ніж 30 заходах.

Ведуться перемовини щодо проведення колегами з Кембриджського університету курсу підвищення кваліфікації для викладачів ХНМУ.

Важливим кроком спільної роботи стала академічна мобільність здобувачів освіти ХНМУ на клінічних базах Школи клінічної медицини Кембриджського університету, у межах якої 20 студентів поїхали на 8-тижневе практичне стажування до Кембриджу. Наразі ведуться перемовини щодо проходження практичного стажування для здобувачів освіти ХНМУ у Кембриджі влітку 2023 року.

Інформація про онлайн-ресурси систематично збирається з пропозицій партнерів та з інших інформаційних джерел, поширюється через соціальні мережі й офіційний сайт ХНМУ. Науково-педагогічним працівникам і студентам було надано такі ресурси:

- ExLibris (мережа наукових бібліотек США, Австралії, Великої Британії);
- онлайн-доступ до навчальних метаріалів 4 університетів-партнерів;
- CAPSULE (доступ отримало понад 300 студентів та 20 викладачів);
- Speaking Clinically (доступ отримало 200 студентів та 15 викладачів);
- Really English (доступ до платформи вивчення англійської мови отримало понад 150 студентів та викладачів);
- Crisis Rescue Foundation – синхронні лекції британських викладачів;
- матеріали з психіатрії та дитячої психіатрії Кембриджського університету.

Не припиняється робота з розвитку інформаційно-іміджевої роботи та створення бренду ХНМУ, який впізнаватимуть на міжнародній арені.

У 2022 році ХНМУ долучився до двох асоціацій – Європейської асоціації міжнародної освіти (EAIE) та мережі міжнародних вищих навчальних закладів Businet.

ХНМУ був організатором Форуму інтернаціоналізації вищої медичної освіти в Україні, який відбувся у квітні 2022 року. Під час проведення заходу учасники представили презентації про стан інтернаціоналізації ЗВО й обмінялися досвідом з ефективних практик інтернаціоналізації. Створено спільноту керівників відділів міжнародних зв'язків медичних ЗВО в соціальних мережах.

Університет продовжує співпрацю з консалтинговою агенцією Cormack Consultancy Group. Наразі агенцією надаються консультації з розширення напрямків міжнародної співпраці та сприяння пошуку нових партнерів.

Наголошую на значущості досвіду міжнародної діяльності. Наш університет став університетом-побратимом Кембриджського університету, а саме Школи клінічної медицини Кембриджського університету. Ця співпраця розвивається різнобічно.

Одним з перших реалізованих спільних проєктів стала 7-тижнева програма академічної мобільності для студентів V–VI курсів, які навчаються за спеціальністю «Медицина». Подібні проєкти планується реалізовувати 1–2 рази на рік, що для студентів вишу є унікальною можливістю набуття нових навичок та знань. Хотілося б зупинитися на відгуках учасників цієї програми.

З огляду на особливості навчального процесу в умовах епідеміологічної ситуації та воєнного стану в країні, наші здобувачі не мали змоги повноцінно відвідувати лікувальні заклади та набувати практичних навичок при роботі з пацієнтами. Отже, на думку здобувачів, найголовніше, що потребує запровадження в ХНМУ після закінчення проєкту – це, звичайно, збільшення обсягу практики, супровід супервізором (ментором) особистісного прогресу в практичному складнику освітнього процесу, введення окремого предмета з комунікативних навичок при спілкуванні з пацієнтами ("Communicational skills").

Елементи сучасної демократизації навчального процесу, які вже стали загальноприйнятними в європейських університетах, також лунали у відгуках наших студентів, зокрема «Прибрати обов'язкову присутність на лекціях», «Сподобались бібліотечні підручники. Вони мають багато схем, наочних

представлень симптомів хвороб, узагальнень з кожної теми та приклади тестових завдань. Також література сучасна (в основному були видання 2019-2021 років).

Щодо різниці в навчанні між закордонним університетом та українським, то переважна більшість зауважила: «Ставлення до студентів як до рівних лікарям: поки всього не знають, але мають бажання навчитися всьому». Вразила учасників також необмежена можливість доступу до симуляційних класів та обладнання, тобто повністю сформований студентоцентризований підхід як обов'язковий складник при наданні якісних освітніх послуг. І найголовніше, що здобувачі, отримавши той досвід та знання, планують застосовувати їх при складанні ОСКІ, використовувати в майбутній лікарській практиці, ділитися набутими знаннями з одногрупниками та майбутніми колегами.

Не можна не наголосити на такій тезі: «Атмосфера навчального закладу говорить, що це саме той заклад, який має на меті навчити, а не тільки оцінити знання, які набуваються часто самотужки. Свобода та рівність між студентами й професорами, немає відчуття меншовартісності, а є відчуття вільності й відкритості ресурсів, бажання навчити та право на власну думку».

Це і є реальне студентоцентризоване навчання, і ми маємо врахувати досвід наших студентів, згуртуватися для напрацювання та подальшого розвитку освітнього процесу ХНМУ за такою схемою.

У 2022 році було продовжено роботу з удосконалення та подальшого розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності.

Цей напрямок налагоджений та розвивається завдяки плідній співпраці з гарантами ОП, завідувачами кафедр, керівниками структурних підрозділів, науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти та іншими стейкхолдерами освітнього процесу. Впроваджено алгоритм проведення моніторингового аналізу забезпечення якості ОП, що реалізується через заходи самооцінювання ключових аспектів забезпечення якісного функціонування освітньої програми. За результатами звітів проєктних груп з моніторингу якості ОП, створюються та запроваджуються рекомендації щодо вдосконалення якості освітньої діяльності за діючими в університеті ОП.

Одним з важливих складників моніторингу якості освітніх програм та освітньої діяльності в цілому є проведення соціологічних досліджень думок учасників освітнього процесу щодо якості надання освітніх послуг за різними аспектами.

Соціологічні дослідження в умовах воєнного стану не припиняються й проводяться дистанційно. Завершено цикл регулярних опитувань за освітніми програмами та навчальними дисциплінами. Враховуючи особливості навчального процесу у 2022 році, уперше проведено цільові дослідження «Використання гібридних технологій у системі надання освітніх послуг у вищій медичній освіті» та «Ставлення викладачів до навчального процесу». Проведено щорічне опитування щодо академічної доброчесності. Новий навчальний рік розпочався з опитування серед науково-педагогічних працівників ХНМУ «Візія лектора: забезпечення якості лекційних занять при дистанційному навчанні». Результати опитувань є важливим джерелом інформації про стан різних процесів із забезпечення якості освіти в університеті та прийняття відповідних управлінських рішень для подальшого розвитку та підвищення якості освітньої діяльності.

Зокрема, у розподілі за середньою оцінкою дисциплін, за якими здійснювалося опитування, відслідковується деяке зростання позитивних оцінок від 4,1 до 4,6. Хоч це й дуже узагальнений показник.

Бачимо також цікаві зміни в оцінюванні якості освітнього процесу в розрізі освітніх програм. За низкою ОПП, переважно нечисленних, ці показники є високими (80-100%). І деяке зниження оцінки за ними може свідчити, найімовірніше, про збільшення об'єктивності відповідей.

Викликає деяке занепокоєння зниження цього показника за ОПП «Медицина» та «Стоматологія», які й раніше мали відносно невисокі оцінки якості освітнього процесу – 36,7 та 55,9% відповідно.

Цього року опитування за ОПП було вперше проведено серед іноземних здобувачів освіти, що навчаються англійською мовою. І їхня оцінка якості освітнього процесу становила 80,5% для ОПП «Медицина» та лише 50,2% для

ОПП «Стоматологія». Ці результати потребують детального опрацювання та реалізації відповідних заходів з підвищення якості освіти.

Відзначаю позитивну тенденцію до зростання або принаймні сталості рівня задоволеності вибором нашого університету та освітньої програми здобувачами освіти за більшістю спеціальностей.

Виявлено, що здобувачі освіти за основними освітніми програмами різних років здебільшого задоволені тими самими аспектами навчального процесу. Це пов'язано з відносною сталістю контингенту респондентів, зміни в якому фактично стосуються вилучення випускного курсу попереднього року та включення думки цьогорічних першокурсників. Зважаючи на це, відзначаю позитивну динаміку покращення результатів роботи зі здобувачами освіти за ОПП «Педіатрія». Попри реалії сьогодення та з огляду на всі труднощі, пов'язані із ситуацією в країні, необхідно більш інтенсивно працювати і зі здобувачами, і з кафедрами для підвищення якості всіх аспектів навчального процесу та освітньої діяльності в цілому.

Результати досліджень «Гібридне навчання» та «Візія лектора: забезпечення якості лекційних занять при дистанційному навчанні», проведених улітку та восени 2022 р., демонструють бачення викладачами змін в освітньому процесі після війни, зокрема в стосунках із здобувачами освіти.

Одним з основних негативних аспектів дистанційного навчання викладачі називають брак живого спілкування зі студентами. «Відсутність невербального зворотного зв'язку зі студентами. Неможливість залучити всіх зареєстрованих та присутніх на лекції до роботи». Як наслідок, педагоги висловлюють сподівання, що після війни можливість проведення офлайн-занять поверне в аудиторії необхідну для засвоєння матеріалу робочу атмосферу.

Водночас викладачі розуміють необхідність змін у навчальному процесі, сподіваються на більшу свободу від бюрократичної роботи, вивільнення додаткового часу на підготовку до лекцій, простір для творчості: «Нарешті повинна бути довіра та повага до викладача. Не слід відволікати його (її) від творчої роботи непотрібними звітами»; «Викладач завантажений

невизначеністю ситуації в країні та технічними аспектами проведення лекції, а всі форми звітності відволікають від творчого процесу викладання».

Розуміючи необхідність контролю якості викладання, лектори висловлюють сподівання на звільнення в майбутньому від авторитарних принципів керування, які були притаманними державним організаціям у радянські часи: «Не зовсім зрозуміло: якість викладання залежить від форми звіту та відвідування представниками деканатів або завідувача. Це нагадує принципи контролю, які були під час керування інститутом у радянські часи. Не зрозуміло, як під час війни виникають такі питання та як можна думати про наявність у студентів мотивації, яка підтримується таким контролем».

Ще одна ідея, яка має певну підтримку серед викладачів, – це зміна підходу до відвідування лекцій: «Вважаю, що лекції мають носити не обов'язковий, а рекомендаційний характер щодо відвідування. Відгук студентів після лекції є найправильнішим контролем якості роботи лектора».

Викладачі припускають, що досвід онлайн-викладання може мати корисні ефекти й у майбутньому. Так, лекції і надалі можна проводити в дистанційному або гібридному форматі. Окрім того, цикл лекцій можна записувати й залишати у відеоформаті в цілодобовому доступі здобувача: «Гібридні технології дозволяють формувати в студентів уміння правильного збору анамнезу та інтерпретації результатів обстеження з подальшим встановленням правильного діагнозу за рахунок можливості спілкування з реальними пацієнтами та присутності при проведенні певних обстежень, лікувально-діагностичних маніпуляцій»; «Запис лекцій для подальшого поширення здобувачам, які не змогли приєднатися до лекції з технічних причин».

Педагоги розуміють необхідність осучаснення методів викладання, задіяння новітніх засобів симуляційного, віртуального навчання. Вони пропонують розширювати використання сучасних мультимедійних технологій, навчальних фільмів тощо: «Навчальний процес стане більш динамічним, дозволить використовувати різні стилі навчання в гетерогенних групах за типом

сприйняття інформації, розкрити індивідуальні можливості та потреби здобувачів освіти, що має відобразитися на покращенні результатів навчання».

Викладачі підкреслюють виняткову роль педагога при забезпеченні якості освіти та зацікавленні здобувача: «Якщо лекція за змістом вдало підготовлена, необхідно підібрати ілюстративний матеріал, який буде відображати конкретні клінічні ситуації, що, як правило, змушує студента мислити, спостерігати за варіантами вирішення проблеми і бути більш уважним»; «Цікаві презентації, залучення слухачів до дискусії підвищують якість навчання».

Висловлювалися й ідеї щодо певного реформування навчального процесу на рівні держави: «Для підтримання контакту з кожним студентом та залучення його до навчального процесу зменшити кількість студентів, які повинні бути присутні на лекції, до 30-35 осіб. Підняти питання на рівні держави про забезпечення доступу до платних освітніх інструментів для дистанційного навчання для ВНЗ України на безоплатній основі за рахунок грантових надходжень або спонсорських коштів».

Важливою для забезпечення якості освітньої діяльності є участь нашого університету в різних, зокрема міжнародних, освітніх проєктах. Цьогоріч триває робота ХНМУ як пілотного закладу в межах українсько-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти». Проєкт передбачає багато напрямків впливу й активностей. Важливою та корисною для нас була участь команд університету у 2 великих тренінгах:

«Стратегія розвитку університету та проєктний менеджмент», Одеса, січень 2022 р.

«Криза як можливість. Стратегувати чи латати діри?», Київ, липень 2022 р.

Це дало змогу напрацювати низку ідей та мініпроєктів щодо розвитку нашого університету в сучасних умовах.

Триває робота з реалізації проєкту «Групи рівних ХНМУ», що сприяє професійному розвитку освітян та покращенню освітнього середовища в закладі.

Дві представниці ХНМУ взяли участь у викладацькій майстерні «Людяність та емпатія в роботі медика», стали співавторками курсу та посібника, присвяченого людиноцентрованому підходу в медицині. Розроблена на його основі нова вибіркова дисципліна з вересня увійшла до навчального плану ОПП «Медицина» та «Педіатрія» (для вивчення у 2022-2023 н.р.). Її обрали 6 груп здобувачів освіти.

Команда університету перемогла на конкурсі проєктів з дослідженням на тему «Використання гібридних технологій у системі надання освітніх послуг у вищій медичній освіті».

Проєкт також надав можливість викладачам і здобувачам медичних ЗВО безкоштовно пройти онлайн-курси «Системи фінансування охорони здоров'я», «Управління якістю в охороні здоров'я», «Як працює охорона здоров'я», інформацію про які було розміщено на сайті університету та в соціальних мережах.

За погодженням зі Швейцарською агенцією з розвитку та співробітництва Проєкт у перші місяці війни підтримав викладачів пілотних ЗВО у внутрішньому переміщенні (5 осіб).

Ще одним важливим напрямком діяльності університету є забезпечення академічної доброчесності, відповідно до положень Кодексу академічної доброчесності ХНМУ. Основні напрямки цієї роботи було реалізовано в освітньому, інформаційному та моніторинговому просторі.

Триває активна робота групи сприяння академічній доброчесності в університеті. Протягом навчального року, незважаючи на складні обставини, структурними підрозділами університету спільно зі здобувачами освіти було організовано численні інформаційні й освітні заходи, присвячені актуальним питанням академічної доброчесності, академічного письма та етики академічних стосунків.

Вагому роль у подальшому розвитку культури академічної доброчесності відіграє дворічна участь університету в заходах проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic IQ) за підтримки

Американських рад з міжнародної освіти (проєкт завершився влітку цього року, та ми продовжуємо опрацьовувати його результати й рекомендації). Сьогодні в університеті проводиться постійний моніторинг та самооціювання стану розвитку культури академічної доброчесності, напроцьовуються заходи для подальшого посилення та зміцнення політики академічної доброчесності як у науковій, так і в освітній сферах.

Велике значення для забезпечення якості освітньої діяльності та підвищення конкурентоспроможності нашого ЗВО на ринку освітніх послуг має педагогічна майстерність викладачів та її постійний розвиток. Основним базисом університету для її розвитку є внутрішня система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що реалізується низкою заходів на базі Навчально-наукового інституту післядипломної освіти та Навчально-наукового інституту якості освіти.

Сучасні складні обставини вивели на значно вищий рівень важливість складників педагогічної майстерності, спрямованих на демократизацію освітнього процесу, розуміння і врахування суб'єктності здобувача освіти в освітньому процесі, уміння побудови партнерських стосунків викладача і здобувача освіти, орієнтацію при роботі зі здобувачами на принципи андрагогіки – освіти дорослих.

Тому саме реалізація парадигми студенторієнтованості в освітньому процесі є вимогою часу, без її виконання не можлива сучасна вища освіта. І сьогодні маємо це чітко усвідомити та дотримуватися у своїй повсякденній роботі зі здобувачами. У 2022 р. успішно пройшли різні заходи з підвищення кваліфікації, удосконалили педагогічну компетентність понад 225 викладачів (отримано більше, ніж 650 сертифікатів).

Не забували ми і про розвиток методичного складника нашої діяльності. Методичний кабінет і колективи кафедр університету у 2022 році вдосконалювали зміст та якість навчально-методичної роботи, засоби навчання на додипломному етапі підготовки лікарів відповідно до державних стандартів вищої освіти та освітньо-професійних програм спеціальностей.

Було створено, оновлено та переглянуто програми освітніх компонентів та методичний супровід до них. У цілому прорецензовано понад 1600 програм освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти.

На початку нового навчального року розроблено проекти наказів «Про призначення відповідальних за організацію навчально-методичної роботи на кафедрах у 2022-2023 н.р.», «Про склад методичних комісій ХНМУ на 2022-2023 н.р.», «Про склад Ради методичного кабінету на 2022-2023 н.р.».

Завершальним кроком за підсумками атестації випускників було розроблення «Плану заходів Харківського національного медичного університету з реалізації зауважень та пропозицій голів екзаменаційних комісій випуску 2022 року».

У поточному році продовжує працювати в дистанційному режимі електронний реєстр навчально-методичної документації, підготовлено «Пам'ятку для завучів кафедр університету» з необхідними інструкціями для відповідальних за організацію навчально-методичної роботи.

З метою поліпшення організації вивчення студентами питань військової медицини та медицини надзвичайних ситуацій профільні кафедри внесли відповідні зміни до діючих програм навчальних дисциплін, що, безумовно, покращить якість сприйняття здобувачами освіти цих важливих питань.

Ефективно працювала і Рада методичного кабінету, створена для координування методичного забезпечення навчального процесу в університеті. Протягом 2022 року було розглянуто та рекомендовано для затвердження Вченою радою університету майже 60 навчально-методичних видань: підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій для здобувачів вищої освіти.

Рік, що минув, дав черговий виток розвитку дистанційної освіти. В університеті протягом останніх років докладено багато зусиль для впровадження цифровізації та технологій дистанційного навчання.

Війна не зупинила цей процес. У березні-червні 2022 року, незважаючи на зрозумілі труднощі, здобувачі освіти продовжили навчання в

дистанційному форматі та успішно склали літню екзаменаційну сесію. Випускні державні іспити пройшли у формі комплексного практично орієнтованого іспиту з використанням нової для нас платформи Microsoft Teams. Випускників було більше 1000, з них понад 600 іноземців, усі вони успішно склали іспити.

Ця платформа відеоконференц-зв'язку, з огляду на додаткові можливості та різноманітний функціонал, виявилася найкращою для використання учасниками з різних куточків країни і навіть світу. Водночас навчальні матеріали традиційно розміщувалися на університетській навчальній платформі Moodle, яку вчасно вдалося перевести в хмарне середовище.

У червні 2022 р. у цифровому форматі пройшли День відкритих дверей та День випускника. Дистанційно проводяться також наради, засідання Вченої ради, ректорати.

Не є винятком і вступна кампанія. Центр дистанційного навчання спільно з технічним відділом розробив принципи й алгоритми складання вступних іспитів у дистанційному форматі для різних категорій вступників та спеціальностей, згідно із заявленими до них вимогами. Іспити проведено на основі Google-форми (крім тих випадків, коли абітурієнт поновлювався на навчання). Було розроблено спеціальні білети, таблиці й електронні протоколи. Поновлення проходило за минулорічним алгоритмом на базі тестів на зовнішній платформі ХНМУ Moodle-2.

До розвитку можливостей дистанційного навчання, яке набирає обертів у нашому університеті, залучаються і прогресивні викладачі, і деканати, і студентське самоврядування. Особливо зручним онлайн-відеозв'язок є для проведення конференцій, зокрема міжнародного формату.

Співробітництво з колегами, обмін досвідом, проведення спільних заходів, як наукових, так і медичних, семінарів, вебінарів – це невеликий перелік можливостей сучасних онлайн-технологій, які потрібно використовувати в сучасному закладі вищої освіти.

Ще один позитивний момент сучасного дистанційного навчання – доступність навчальних матеріалів у будь-якій країні світу за допомогою сучасних гаджетів. Це і бібліотека, і дистанційні курси університету, міжнародних серверів і сховищ.

З початком 2022-2023 навчального року запроваджено контроль з боку Центру дистанційного навчання за проведенням лекційних занять у дистанційному форматі.

Так, створено спеціальну форму звітності у вигляді Google-форми, до якої вноситься наявна інформація з додаванням скріншотів та ін. Вибірково проводиться контроль та відвідування таких занять.

Готується ще одна форма об'єктивного контролю за проведенням занять – шляхом опитування здобувачів освіти в системі АСУ щодо якості проведених лекцій.

Ще один напрямок, який активно розвивається, – це симуляційне навчання. Ми послідовно посилили технічні потужності симуляційних класів і реорганізували їх в окремий структурний підрозділ у складі ННІ ЯО – Симуляційний центр, що почав роботу 01 вересня 2021 року.

Центр симуляційного навчання став сучасним майданчиком відпрацювання практичного складника програм навчальних дисциплін із залученням сертифікованих викладачів-тренерів, які повною мірою володіють уніфікованими навичками надання невідкладної медичної допомоги різним категоріям хворих. Продовжуємо активно вдосконалювати симуляційний центр і цього року, попри всі складнощі сьогодення. Наразі центр має достатні потужності для якісного формування в студентів практичних навичок в умовах військового стану (у 2021–2022 н.р. заняття проходять у змішаному режимі).

Матеріально-технічна база центру продовжує оновлюватися. В освітній процес впроваджено понад 80 одиниць симуляторів, серед яких 12 – це високотехнологічні, багатофункціональні зразки, здатні дуже точно імітувати різні ураження та патологічні стани людини. Значно розширено роботу з використання в навчальному процесі симуляторів віртуальних

пацієнтів, таких як BodyInteract, DoctorSim, платформа імітації інтерактивного пацієнта за терапевтичним профілем (Academix), що налічує понад 150 клінічних сценаріїв для навчання та контролю знань.

У жовтні поточного року команда фахівців симуляційного центру взяла участь у роботі III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Симуляційне навчання в додипломній і післядипломній підготовці медичних працівників» (в очному форматі) на базі Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського. Наша команда гідно представила ХНМУ на профільній олімпіаді «Екстрена і невідкладна медична допомога» й отримала великий досвід, який неодмінно буде впроваджено в університетський освітній простір. Важливо, що саме під час конференції було висвітлено сучасні підходи до використання методів симуляційного навчання при підготовці студентів і лікарів з питань екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

Важливою подією міжнародного рівня стала участь наших фахівців-організаторів симуляційного навчання в роботі 27-го з'їзду Міжнародної організації із симуляційної медицини «SESAM» (2022 рік, Іспанія).

У вересні поточного року розпочала роботу програма “Open World“, що фінансується Конгресом США і збирає нових лідерів з Євразії до США для професійного обміну. Науковий та клінічний консультант симуляційного центру завідувачка кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії Юлія Волкова стала делегатом програми «Open World» за напрямком «Операційні питання відділення невідкладної допомоги – молоді професіонали з України».

Під час заходу представниця нашого університету відвідала Центр моделювання медицини Джона Хопкінса (Johns Hopkins Medicine Simulation Center) та інші установи, що дало змогу вивчити сучасний досвід організації симуляційного навчання в медичних освітніх центрах.

У межах українсько-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти» наш університет став одним з 6 учасників – пілотних ЗВО, які мають

сучасний досвід симуляційного навчання та залучені до розроблення клінічних сценаріїв. Завдяки проєктному тренінгу для фахівців симуляційних центрів «Структурований дизайн медичної симуляції: від створення до практичної імплементації клінічного сценарію» вдалося поглибити знання та навички учасників з конструювання сценаріїв і чек-листів для відпрацювання практичних навичок і клінічних випадків.

Наразі розпочато підготовчу роботу з методичного та клініко-симуляційного забезпечення проведення об'єктивного структурованого практичного клінічного іспиту.

Опанування сучасних ІТ-технологій та цифрових рішень, їхня адаптація до потреб медичної освіти є важливим складником конкурентоспроможності сучасного закладу вищої медичної освіти. Цей напрямок активно розвивається в університеті завдяки роботі Центру тривимірних технологій, аналогів якому немає в медичних вишах України. Центром розроблено та виготовлено понад 350 3D-моделей, більше 100 анатомічних моделей для практичних занять на морфологічних та клінічних кафедрах.

Для потреб освітнього процесу, а саме для візуалізації навчання, за допомогою 3D-друку з використанням термопластичного принтера відтворено скелет людини, який здобувачі освіти використовують при вивченні анатомії людини. У перспективі створення 3D-атласу скелета людини, для якого використовують текстури високої роздільної здатності, що демонструє навіть найдрібніші утворення на кістках. Отже, програма дає змогу не тільки вивчати кістки людини з усіма природними утвореннями на них, а й пройти тестування з метою самоконтролю та контролю знань.

Розробляються навчальні програми – віртуальні моделі пацієнтів, що дають змогу студентам в ігровій формі отримати професійні знання та розвивати клінічне мислення. Здобутком центру також є розроблення навчальної та тестової програми «Моделювання апендектомії», яка передбачає вибір правильної послідовності дій.

Фахівці центру працюють над удосконаленням версії віртуальної симуляції, що допоможе майбутнім стоматологам опанувати теорію видалення зуба, лікування карієсу, збір анамнезу, передопераційні заходи, анестезію завдяки візуалізації за допомогою інтерактивної 3D-графіки.

У співпраці з лікарями-протезистами, ортопедами відскановано пошкоджені кінцівки, на термопластичному принтері надруковано габаритний макет протеза верхньої та нижньої кінцівок, за якими у подальшому планується виготовити постійний протез.

Використання тривимірних технологій у медицині та в освітньому процесі є достатньо трудомістким процесом, до якого долучаються фахівці різних галузей: технічної, ІТ, медичної, педагогічної тощо. Водночас безсумнівною є користь від цих технологій, адже вони виводять медицину й освіту на новий високий рівень. Тому тривимірні технології є нашим сьогоденням і майбутнім.

Не припиняє своєї діяльності Психологічна служба університету, робота якої адаптувалася до запитів сьогодення.

Після початку війни діяльність служби була зосереджена на наданні першої психологічної допомоги студентам та співробітникам ХНМУ безпосередньо через дзвінки та текстові повідомлення (основні запити стосувалися емоційного стану – паніка, страх, розгубленість, хвилювання за близьких, безсоння, знесилання).

Триває робота з підвищення психолого-педагогічної кваліфікації науково-педагогічних працівників «Школа молодого викладача» (37 викладачів отримали сертифікати) та «Школа досвідченого лектора» (102 слухачі отримали сертифікати).

Останнім часом особливого значення набувають психоосвітні заходи, спрямовані на розвиток soft skills у роботі медика, критичного мислення під час війни (зокрема, її інформаційного складника), формування стресостійкості, навичок першої психологічної допомоги під час

надзвичайних ситуацій, психологічного відновлення, профілактику та психокорекцію вигорання в працівників сфери охорони здоров'я.

Наукова робота в контексті інтеграції з освітньою є одним з пріоритетів у роботі університету, а виконання НДР на замовлення МОЗ свідчить про якість й авторитет науки в університеті. У 2022 році на кафедрах та в підрозділах університету виконувалося 10 НДР з фінансуванням за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, а також 41 ініціативна (пошукова) НДР.

Фінансування наукової діяльності університету характеризувалося невеликим збільшенням обсягу бюджетних коштів (6 млн. 225 тис. грн. порівняно з 5 млн. 656 тис. грн. у 2021 р.) та зменшенням обсягів позабюджетних надходжень (4 млн. 519 тис. грн. порівняно з 5 млн. 728 тис. грн. у 2021 р.). Позабюджетні кошти становили 42,1% від загальних надходжень на наукову діяльність.

За показниками наукометричної бази даних Scopus (квітень 2022 р.), університет посідає 19-те загальне (і 4-те серед медичних ЗВО) місце, маючи 1440 публікацій, 5607 цитувань та індекс Гірша, який дорівнює 39.

Прошу звернути увагу на те, що індекс Гірша, кількість та цитованість публікацій має бути покладено в основу оцінювання наукової ефективності співробітників університету. Це світова практика, й ми маємо приставати на її засади.

Щодо кількісних показників діяльності з підготовки кадрів. У докторантурі не навчається жоден здобувач; в аспірантурі – 114 осіб, з них в очній аспірантурі – 86, у заочній – 28 осіб. Усього в університеті виконується 22 докторські дисертації, 178 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та 18 кандидатських дисертацій.

В університеті активно працює Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, яке організовує й проводить численні конференції, з'їзди, інші наукові заходи.

Незважаючи на важки умови військового часу, Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених продовжує активно

працювати, організуючи наукові конференції, зокрема всіляко підтримуючи участь студентів нашого університету в закордонних конференціях.

Оцінюю діяльність наших молодих науковців позитивно, проте зауважу на необхідності більш широкого залучення до наукової роботи студентів, більш активної та результативної участі у всеукраїнських студентських олімпіадах, всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, адже в останні 3 роки призові місця наших студентів на цих змаганнях були поодинокими.

Важливу роль в інформаційному забезпеченні навчального процесу та науково-дослідної діяльності відіграє Наукова бібліотека університету. На сьогодні її фонд становить майже мільйон примірників, зокрема 525 тис примірників навчальної літератури. Щороку університет виділяє значні кошти на закупівлю літератури. У 2022 році поповнити фонд завадила війна. Воєнний стан змінив пріоритетні завдання – ми зосередилися на інформаційному забезпеченні освітнього процесу дистанційно.

Підтримується робота головного електронного архіву нашого університету – Репозитарію ХНМУ, сьогодні це понад 30 тисяч документів. Для збереження даних та безперебійної роботи він переміщений у хмарне сховище поза межі нашої країни. За цей рік розміщено майже 600 робіт наукового та навчально-методичного характеру (під час воєнного стану – 300 робіт). На жаль, це майже в 4 рази менше, ніж у минулому році (понад 2 200 робіт).

Звертаю увагу на необхідність дотримання виконавчої дисципліни з боку кожного науково-педагогічного працівника й обов'язкового та своєчасного розміщення в Репозитарії робіт, насамперед навчально-методичного характеру.

Бібліотека наповнює веб-покажчик «Фахово-орієнтований електронний контент», розташований у системі дистанційного навчання ХНМУ на платформі Moodle. Це понад 3,5 тисячі посилань на повнотекстові вітчизняні академічні видання навчального та наукового характеру.

Задля підтримки українських освітян і науковців у складний воєнний час міжнародна спільнота відкрила доступ до різноманітних ресурсів, серед яких AccessMedicine, ExLibris Rapidill, Research4life, EBSCO та багато інших. Проведено вебінар «Інформаційно-ресурсна база ХНМУ», на сайті Наукової бібліотеки створено рубрику «Актуальні ресурси».

Статистичні показники звернень до вищезазначених ресурсів (а в цілому це понад 14 тисяч) свідчать про активне використання нашими студентами і викладачами сучасних освітніх та наукових технологій. Це широкі можливості для нас, тож важливо ефективно ними скористатися.

Наукова бібліотека активно залучена до системи інформаційно-аналітичної підтримки наукових досліджень та супроводу науково-публікаційної діяльності університету. Увага приділяється аналітичному моніторингу профілю університету та відстеженню профілів науковців в аналітичній системі Google Scholar, для подальшого включення їх до інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки».

На сьогодні в бібліометричному профілі нашого університету майже 26 тисяч цитувань; індекс Гірша – 50, цей показник зріс майже вдвічі проти 29 у минулому році. За останніми даними системи «Бібліометрика української науки», наш університет посідає 93-тє місце за індексом Гірша в Google Scholar у загальному рейтингу серед 201 вишу та наукової установи України, серед закладів вищої медичної освіти – 5-тє місце та 8-ме місце у Топ-10 установ за кількістю зареєстрованих авторських профілів (майже 730 профілів, що становить близько 75 відсотків від загальної кількості науково-педагогічних працівників).

Безумовно, це спільна робота бібліотеки і наших науковців, яку необхідно постійно підтримувати, кожному науковцю необхідно створити власний авторський профіль та обов'язково редагувати вже створений профіль. На допомогу науковцям на сайті бібліотеки створено рубрику «Наукові метрики», – інформаційні матеріали та консультації бібліотечних фахівців.

Університет має доступ до міжнародних наукометричних баз Web of Science та Scopus, який продовжено під час війни, з можливістю персоніфікованої реєстрації та роботи у віддаленому режимі. Упродовж року працівники бібліотеки провели копітку роботи з виявлення та об'єднання різночитань назви ХНМУ в одному профілі, редагування й упорядкування публікацій науковців під афіліцією університету, що дало змогу значно покращити основні показники порівняно з минулим роком, і ця робота має тривати.

У складних умовах прифронтового Харкова бібліотека спільно з деканатами, бухгалтерською та юридичною службами університету провела велику роботу зі збереження бібліотечного фонду, ліквідації студентами-випускниками заборгованості літератури, яка на 1 червня становила майже 5 500 примірників на загальну суму понад 1 мільйон гривень. Завдяки розробленому алгоритму з ліквідації заборгованості в умовах воєнного стану за червень-липень цього року 90% випускників ліквідували заборгованість шляхом повернення літератури безпосередньо на абонементях, пересилання поштою, заміни книг або грошової компенсації онлайн. На сьогодні до фонду повернули 45,5% навчальної літератури, близько 7% досі в студентів, за решту сплачено грошову компенсацію. Це дало можливість переважній більшості випускників вчасно отримати дипломи лікарів.

Наукова бібліотека, попри важкі воєнні часи, залишається інформаційним освітньо-науковим та культурно-просвітницьким центром університету насамперед для студентської молоді. У січні-лютому цього року на території бібліотеки пройшло понад 300 різноманітних заходів – лекційні і практичні заняття, збори студентських громадських організацій та секторів студентського самоврядування, деканатів, засідання клубів та інше. Усього ж у 2022 році в бібліотеці проведено 320 заходів, зокрема 7 – в онлайн-форматі, за участю понад 4 тисячі осіб. Такі заходи заплановані і на наступний рік. І хоч в умовах воєнного стану працює лише частина колективу бібліотеки,

інформаційна підтримка освітньо-наукового процесу університету та культурно-просвітницька робота не припиняється.

Незважаючи на всі виклики, співробітники клінічних кафедр університету змогли забезпечити, відповідно до профілю дисципліни, дистанційну підготовку студентів з використанням онлайн-сервісів та проведення лікувально-консультативної роботи на клінічних базах кафедр.

Станом на 01.11.2022 року, лікувально-консультативна робота фахівців клінічних кафедр проходила на базі 71 лікувального закладу різного підпорядкування, з яких 19 закладів обласного підпорядкування (статус некомерційного підприємства мають 17 закладів), 24 лікувальні заклади міського підпорядкування (усі мають статус некомерційного підприємства), 6 інститутів НАМН України, 2 відомчі лікувальні заклади, 20 приватних медичних закладів, та на базі 3 науково-практичних медичних центрів університету – Університетського стоматологічного центру ХНМУ, клініки Науково-дослідного інституту гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ, Навчально-наукового медичного комплексу «Університетська клініка» ХНМУ. На клінічних базах кафедр виконувався запланований обсяг організаційно-методичної та лікувально-діагностичної роботи. Провідні фахівці університету надавали допомогу практичній охороні здоров'я – організаційну, консультативну, оперативну як у плановому, так і в екстреному режимі.

Протягом 2022 року підвищення кваліфікації пройшли 124 фахівці університету, з них на циклах стажування – 15, спеціалізації – 35, тематичного удосконалення – 74, більшість на базі ННІ післядипломної освіти ХНМУ. У Центральну атестаційну комісію МОЗ України у 2022 році відправлено 110 атестаційних справ науково-педагогічних працівників на присвоєння або підтвердження кваліфікаційних категорій. Але проведення атестації тимчасово призупинено, відповідно до наказу МОЗ України від 07.03.2022 № 426.

В умовах введеного в Україні воєнного стану науково-педагогічні працівники клінічних кафедр хірургічного, терапевтичного, педіатричного профілю університету продовжили роботу з надання різнопланової медичної

допомоги населенню на базі 9 закладів охорони здоров'я міста та Військово-медичного клінічного центру Північного регіону. Фахівці клінічних кафедр також консультували населення міста та тимчасово переміщених осіб на станціях харківського метрополітену в межах місії «Лікарі без кордонів».

Особливо хотів би відзначити плідну роботу співробітників кафедр хірургії № 4, медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, хірургії № 1, хірургії № 2 та нейрохірургії, які з 24.02.2002 до сьогодні майже в повному складі залишилися в місті, беруть участь у наданні медичної допомоги військовослужбовцям об'єднаних сил Збройних сил України та цивільному населенню.

Співробітники кафедри хірургії № 4 провели значну кількість високотехнологічних оперативних втручань на базі Військово-медичного клінічного центру Північного регіону. Зокрема, уперше в Україні виконано видалення уламка з правого шлуночка через праве передсердя на працюючому серці за допомогою ендомагнітного інструментарію, розробленого на кафедрі, застосовано методику первинної торакопластики грудної клітки при пошкодженні реберного каркаса. Запропоновано до впровадження в практику методику застосування проєкційних торакотомій з урахуванням анатомічних особливостей поранень грудної клітки.

Співробітники кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії в складі виїзних бригад екстреної медичної допомоги брали участь у лікуванні, евакуації військових і цивільних постраждалих, як волонтери працювали в мобільних госпіталях на деокупованих територіях.

Фахівці кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії заснували благодійний фонд «Doctors help». Завдяки роботі фонду університет отримав автомобіль екстреної невідкладної медичної допомоги, 2 стаціонарні функціональні ліжка, 2 монітори пацієнта, велику кількість розхідних матеріалів для проведення занять в університетському Симуляційному центрі.

Співробітниками кафедри хірургії № 2 разом з закордонними партнерами були запроваджені та реалізовані наукові, гуманітарні та миротворчі ініціативи, у результаті яких наша країна отримала таку вкрай необхідну допомогу. Зорганізовано online медичну допомогу біженцям з України, надавали різноманітну допомогу українським студентам-медикам, зокрема з питань інтеграції в нових міжнародних проєктах. Вирішувались питання доставки та забезпечення лікарень (Університетська клініка ХНМУ, Інститут загальної та невідкладної хірургії; Обласна клінічна лікарня; 17-я міська лікарня та інш.) медикаментами, медичним та іншим обладнанням.

Співробітники кафедри нейрохірургії виконали значну кількість оперативних втручань та асистенцій ургентного, планового характеру, зокрема операції з приводу мінно-вибухових поранень спинного мозку. Постійно надавалася консультаційна допомога фахівцям нейрохірургічного відділення Військово-медичного клінічного центру Північного регіону.

Співробітники кафедри хірургії № 1 на своїх клінічних базах цілодобово надавали ургентну хірургічну медичну допомогу цивільним та пораненим, зокрема вузькоспеціалізовану хірургічну допомогу при пораненнях кінцівок, використовуючи високотехнологічне обладнання.

Окремо хочу відзначити волонтерську діяльність, проведену співробітниками всіх цих кафедр, які за підтримки міжнародних фондів організували та координували надання гуманітарної допомоги для потреб закладів охорони здоров'я та Збройних сил України.

На сьогодні основним завданням є відновлення повноцінного функціонування клінічних кафедр на їхніх клінічних базах. Враховуючи це, всім кафедральним колективам уже сьогодні слід посилити роботу з пошуку шляхів покращення взаємодії з лікувально-профілактичними закладами, існуючими клінічними базами. Одним з варіантів оновлення співпраці є створення на клінічних базах, за ініціативи кафедральних колективів, нових різнопрофільних центрів.

Відкриття нових центрів, як показує практика, дає змогу вдосконалити організаційну структуру системи управління якістю медичної допомоги на клінічних базах кафедр, значно покращити вирішення питань взаємної відповідальності з фахівцями клінічних баз за організацію лікувальної та навчальної роботи, підвищити якість медичного обслуговування, активізувати роботу із сумісного впровадження високотехнологічних методів діагностики і лікування, що є ефективними клінічно й економічно.

Яскравим прикладом такої взаємодії є проведення співробітниками кафедри хірургії № 4 підготовчих заходів зі створення університетського Центру реконструктивної хірургії на базі хірургічного відділення КНП ХОР «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення». Основним напрямком стане лікування поранених з дефектами м'яких тканин та надання реконструктивно-пластичної допомоги цивільному населенню.

Кафедра має кадровий потенціал для лікування таких пацієнтів у співпраці з фахівцями Військово-медичного клінічного центру Північного регіону. Також є остаточна домовленість з пластичним та реконструктивним хірургом професором Хаканом Агріром (Туреччина, м. Стамбул), який приїжджав до університету з курсом лекцій та показових операцій, готовий стати онлайн-консультантом центру та приїжджати до Харкова для виконання оперативних втручань.

У такий спосіб буде сформовано завершений цикл лікування хворих: перший етап на базі Військово-медичного клінічного центру Північного регіону за участю співробітників кафедри хірургії № 4 та військових хірургів, другий етап – подальше лікування на базі КНП ХОР «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення».

Виховна робота в ХНМУ в умовах воєнного стану потребувала оновлення. Першочерговим стало забезпечення здоров'я та психологічного стану здобувачів освіти.

На офіційному сайті університету було розміщено алгоритм дій у разі виникнення надзвичайної ситуації, телефони «гарячої лінії» для отримання

інформаційної, координаційної та консультативної підтримки під час дії правового режиму воєнного стану. В університеті організовано кол-центр психологічної допомоги, де працювали українськомовні й англomовні фахівці-психологи та психотерапевти. Заходи, організовані службою, були спрямовані на подолання психологічних наслідків воєнних дій з боку рф: тренінги «Перша психологічна допомога», «Навички психологічного відновлення», круглий стіл «Академічний соціум під час воєнної агресії Росії проти України: психологічні аспекти» тощо.

В університеті вибудована і реалізується логічна, структурована й ефективна система виховного процесу. З використанням платформ ZOOM, Moodle та популярних соцмереж успішно реалізувалася Концепція виховної роботи за основними її напрямками – національно-патріотичне, філософсько-світоглядне, естетичне виховання.

Сьогодні, в умовах героїчного протистояння українського народу, особливого значення набуває морально-етичне та національно-патріотичне виховання студентської молоді. Заходи національно-патріотичного спрямування проводяться в різних форматах, до них долучалися кафедри української мови, основ психології та педагогіки, медицини катастроф та військової медицини, Наукова бібліотека, органи студентського самоврядування.

Викладачами кафедр ініційовано проведення online-годин з висвітленням найактуальніших питань, які виникають у здобувачів освіти під час дії воєнного стану та загалом агресії ворога проти України, а саме: оперативна ситуація на фронті, імовірні сценарії завершення війни, отримання міжнародної технічної, фінансової та гуманітарної підтримки.

Важливим аспектом формування національної самосвідомості студентів стало виховання в них відповідального ставлення до державної мови як ідентифікаційного коду нації. Проведено загальноуніверситетські заходи, спрямовані на популяризацію української мови. До дня української писемності та мови здобувачі освіти активно долучилися до написання радіодиктанту національної єдності. Було проведено університетські етапи Міжнародного

мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка, Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика.

В університеті в режимі онлайн проводилася загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок агресії російської федерації проти України. До Дня захисників та захисниць України було проведено дистанційну навчально-меморіальну сесію, під час якої проаналізовано зв'язок християнського образу Богородиці з формуванням, діяльністю українського козацтва та сучасних українських Збройних сил.

В університеті існує певний солідарний патріотичний стиль життя студентської спільноти в online-просторі, що сприяє формуванню рис, якостей особистості українця-переможця.

Важливою для всієї університетської спільноти була діяльність органів студентського самоврядування. Здобувачі освіти брали активну участь у процесі внутрішнього забезпечення якості, моніторингу та оцінювання навчальних програм, рівня викладання навчальних дисциплін.

Основним напрямком діяльності студентського самоврядування залишався волонтерський рух, що став вкрай важливим та актуальним, враховуючи особливості, пов'язані з військовим станом у країні.

Студенти ХНМУ активно долучилися до роботи в Центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, Інституті загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева, Військово-медичному клінічному центрі Північного регіону, Харківській клінічній лікарні на залізничному транспорті № 1, Обласній клінічній лікарні швидкої медичної допомоги, а також до надання первинної медико-санітарної допомоги в районних та міських лікарнях не тільки Харкова, а й за місцем свого перебування.

Здобувачі освіти ХНМУ приєдналися до місії «Лікарі без кордонів» у Харкові, їхнім завданням було:

- координація проєкту, що дає змогу отримати необхідну інформацію про забезпечення лікарень та мобільних клінік на станціях метро необхідними ліками й обладнанням;

- надання консультацій та порад щодо збереження психічного здоров'я в умовах війни на станціях метро, де були розгорнуті мобільні медичні центри.

Волонтери університету активно підтримали проєкт, спрямований на забезпечення ліками інсулінозалежних пацієнтів Харківщини. Щоденно підтримували роботу «гарячої лінії», рятуючи життя та здоров'я мешканців Харкова та Харківської області.

Активна громадянська позиція нашої студентської спільноти спонукала налагодженню комунікації з 19 волонтерськими організаціями різного масштабу. Завдяки добре організованій роботі групи волонтерів змогли охопити досить великий спектр надання допомоги населенню Харкова та області – це евакуація людей на вокзал до поїздів, закупівля та доставка їжі, допомога продуктами, доставка одягу та ліків у місцеві лікарні, польові військові шпиталі й цивільним громадянам, що залишилися без житла.

На цей час понад 500 волонтерів надають гуманітарну допомогу ЗСУ, ТрО, Національній поліції та цивільним особам м. Харкова, працюють у військових шпиталях, лікарнях, аптеках міста, на автівках швидкої медичної допомоги.

Наші активісти борються з ворогом і в інфопросторі, використовуючи свій відеоканал для інформування про реальні події в Україні. Так, було організовано флешмоби, зокрема #SAVEMARIUPOL (СЕЙВМАРІУПОЛЬ), масово підписувалися петиції, метою яких стала підтримка оточеного російськими військами Маріуполя.

«Що я ще можу зробити?» – під таким гаслом допомагають волонтери університету кожного дня.

З неймовірною самовіддачею долучилися до неодноразового збору коштів для гуманітарної допомоги; участі у волонтерсько-патріотичному заході «Тепло для котиків ЗСУ», головною метою якого стало вироблення заготовок для окопних свічок для ЗСУ. Захід відбувся на платформі «Український простір Інтелігенція»; заходу з плетення маскувальних сіток для Збройних сил України на платформі від БО «Фонд суспільної допомоги»; здачі

крові на базі Обласного центру служби крові Харківської міської ради для потреб армії та громадського населення (донорами стали понад 120 студентів медичного вишу); адаптування тварин до умов воєнного часу в тимчасовому притулку для тварин «Виставковий Центр».

У межах програми протидії актуальним захворюванням проводилися інформаційно-просвітницькі акції в режимі онлайн до Дня боротьби з цукровим діабетом, інсультом, СНІДом, Всесвітнього дня радіології, Всесвітнього дня надання першої медичної допомоги тощо.

Студенти Валерія Шевченко (І медичний факультет, 3-й курс), Владислав Шелест (ІІІ медичний факультет, 3-й курс) пройшли конкурсний відбір на участь у програмі «The Active Youth Community: на шляху до розбудови миру», оголошений громадською організацією «Ла Страда-Україна». Вони стали учасниками тренерської мережі ГО з метою здійснення інформаційно-просвітницької діяльності в закладах вищої освіти, громадах, молодіжних організаціях, спрямованих на соціальну згуртованість у підлітковому та молодіжному середовищі.

Ініціативи студентів-волонтерів університету високо відзначено громадськістю міста та країни. За вагомий особистий внесок у гуманітарну допомогу під час збройного конфлікту нагороджені пам'ятними медалями «За волонтерську діяльність» студенти ІІ медичного факультету Катерина Штиль та Даніїл Сиротніков, який отримав також медаль «За гідність та патріотизм». Відзнакою Голови Миколаївської обласної організації Товариства Червоного Хреста України нагороджено студентку Катерину Погорелову.

Нещодавно з нагоди Міжнародного дня студентів за активну громадянську позицію, високі досягнення в навчанні, участь у науковій та громадській діяльності, формування інтелектуального потенціалу України оголошено подяку Харківського міського голови п'ятьом здобувачам освіти нашого вишу: Катерині Тополюк (І медичний факультет), Златі Борщовій (ІV медичний факультет), Катерині Циб, Владиславу Котову та Кирилу Дурневу (ІІІ медичний факультет).

Численні подяки надходять до університету від клінічних закладів, зокрема закордонних, від підрозділів Збройних сил, Національної гвардії, різних військових формувань, добровольчих батальйонів та цивільних організацій, мирного населення.

А одне з найвагоміших – студент І медичного факультету Сергій Алхімов за організацію благодійних ініціатив нагороджений Президентом України Володимиром Зеленським медаллю «За врятоване життя».

Зазначу, що культура волонтерства в ХНМУ формувалася багато років. Сьогодні напрацьований різноплановий досвід потужно використовується в нових реаліях військового часу.

Для фізкультурно-оздоровчої роботи в університеті існує 18 секцій із 17 видів спорту з високопрофесійним керівництвом викладачів профільної кафедри. Проте в реаліях широкомасштабної війни в Україні спортивне життя завмерло. Сьогодні першочерговим стало убезпечення здоров'я та психологічного стану здобувачів освіти. Військовий стан у країні спонукав студентів вишу приносити користь, зокрема у волонтерській діяльності, задля спільної перемоги.

Колективи Молодіжного центру ХНМУ продовжували діяти в режимі online. Свої творчі номери вони представили у 18 мистецьких заходах, 11 разів отримали гран-прі, 23 рази посіли перші місця на міжнародних і всеукраїнських фестивалях і конкурсах.

Результати фінансово-господарської діяльності університету та фінансові плани – це та економічна база, яку ми будуємо власною роботою. У 2022 році в умовах активних бойових дій, через постійні артилерійські обстріли значно скоротилася кількість студентів, основна частина іноземних, що спричинило зменшення надходжень за спеціальним фондом.

Незважаючи на те, що керівництво університету здійснило всі заходи для збереження контингенту здобувачів освіти, сума надходжень до спеціального фонду зменшилася на 42,2% порівняно з минулим роком. Виплата всіх надбавок та доплат, крім доплат за науковий ступінь та вчене звання, які були зменшені на 5% (раніше вони виплачувалися в максимально можливому розмірі),

здійснювалася повною мірою. Цього року, як ніколи, видатки на заробітну платню з нарахуваннями становили 90,9% від загальної суми видатків.

Станом на 22 листопада розмір зведеного бюджету (загальний + спеціальний фонди) за всіма програмами, за якими працював університет, на 28,2% менший, ніж бюджет попереднього року. Аналіз надходжень загального та спеціального фонду за всіма програмами наведено на слайді. У загальній масі надходжень обсяг коштів спеціального фонду станом на 22.11.2022 р. – 67,8%.

Основним джерелом надходжень за спеціальним фондом є програма 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової передвищої та вищої освіти».

Платне навчання становить 98,5%, найбільша частина надходжень від цієї суми – кошти від навчання іноземних студентів, на другому місці – надходження від господарської діяльності – 1,4% і на третьому – надходження від оренди майна – 0,1%.

У жовтні цього року зросла мінімальна заробітна платня до рівня 6700,00 грн. На виконання затвердженої програми підтримки науково-дослідної, освітньої та методичної роботи здобувачів наукових ступенів та вчених звань, науково-педагогічних працівників і преміювання за досягнення високих результатів, було премійовано співробітників університету за відповідні досягнення.

Незважаючи на зменшення надходжень, премійовано співробітників колективу з нагоди Дня медичного працівника, планується виплата премії з нагоди новорічних та різдвяних свят.

Крім того, підвищено стипендії до розміру 2000,00 грн. Усім студентам виплачується індексація. Відсоток стипендіатів на сьогодні становить 45%, що є максимально допустимим. Здобувачі освіти, які займалися волонтерською діяльністю, проявили високі досягнення в навчанні та громадській роботі, також отримали премії. За зверненням студентів, які потребували підтримки,

виплачено матеріальну допомогу. На виплату премій та матеріальної допомоги витрачено більше ніж 1,5 млн. грн.

Матеріально-технічне забезпечення діяльності нашого закладу до кінця лютого проходило за планами мирного часу. Ми практично закінчили капітальну перебудову на 4-му поверсі корпусу «А» для розміщення там підрозділів ННІ ЯО і вже устаткували більшість приміщень меблями, розпочали планування кімнат у лабораторному корпусі для розширення Симуляційного центру університету.

Проводили ремонтні роботи на кафедрах анатомії людини, у приміщеннях головного корпусу, клініках, гуртожитках. Завершували заходи з благоустрою територій, прилеглих до наших навчальних корпусів. Планували подальше устаткування підрозділів сучасними технічними засобами навчання та інформаційними системами, створення додаткових робочих місць швидкісного доступу до мережі інтернет для потреб віддаленого доступу; впроваджувалися в навчальний процес нові інформаційні та інтерактивні платформи.

Але після початку бойових дій основним завданням наших господарників, як і всіх співробітників, стало максимальне збереження існуючого майна й організація допомоги студентам, що залишилися мешкати в гуртожитках, а також тим співробітникам, які змушені були покинути свої домівки та не мали можливості евакуюватися. Деякі з них змушені були розміститися в наших корпусах та корпусах клінік.

Працівники господарського блоку доклали чимало зусиль для збереження матеріальних цінностей університету, навчального і клінічного обладнання – усього, чим ми звикли користуватися у повсякденному житті та навіть не звертали уваги на його наявність, сприймаючи це як буденність.

Усі працювали практично в режимі 24/7 для забезпечення функціонування інтерактивної мережі закладу як віртуальної, так і технічної, усіх її складників, без чого наші зусилля з організації освітнього процесу та функціонування структурних підрозділів усього університету були б марними.

На жаль, не обійшлося і без збитків. Унаслідок бойових дій, постійних обстрілів міста зазнали пошкоджень деякі навчальні корпуси та гуртожитки

університету. Загальна площа руйнувань становила 1429 квадратних метрів, а сума збитків перевищила 11 млн. грн. Проведено ремонт цих будівель, усуваються пошкодження, намагаємося робити це якнайшвидше.

Організовується достатня кількості укриттів, особлива необхідність у яких постане за можливості організації навчального процесу в змішаному режимі. Але це на майбутнє, а наразі триває запровадження заходів із забезпечення життєдіяльності закладу в період можливого «блекауту» після обстрілів інфраструктурних об'єктів армією рф.

І сьогодні бачимо, що завдяки діяльності наших співробітників АГР зможемо впоратися практично з усіма труднощами та завданнями, що постануть перед нами.

Упевнений, що зможемо повноцінно функціонувати практично весь час до нашої перемоги, відновити та виправити все, що було зруйновано.

На закінчення поточного календарного року і напередодні нового 2023 року необхідно не тільки підбивати підсумки, але й окреслювати першочергову низку завдань на наступний календарний рік – рік подальшого розвитку та відбудови потенціалу університету, посилення позицій на міжнародному освітньому ринку та забезпечення сталого розвитку за всіма напрямками діяльності колективу.

Отже, першочерговими завданнями нового етапу подальшого розвитку університету слід вважати:

1. Подальше вдосконалення методології освітнього процесу за рахунок впровадження сучасних форм гібридного (змішаного) навчання, перспективних методик дистанційного навчання, зокрема програмних продуктів віртуальної навчальної симуляції, можливостей міжнародних медичних освітньо-інформаційних ресурсів.

2. Посилення кадрового потенціалу університету шляхом підтримки індивідуальної траєкторії професійного розвитку кожного співробітника, створення атмосфери мотиваційної підтримки розвитку особистості; формування дієвого кадрового резерву, збільшення частки викладачів, що

мають сертифікати про рівень володіння іноземною (англійською) мовою на рівні B2 і вище.

3. Збереження і поступове збільшення кількості вітчизняних та іноземних здобувачів вищої освіти через впровадження сучасних інформаційно-маркетингових технологій, заохочення вітчизняної та іноземної молоді до навчання, забезпечення високої якості надання освітніх послуг у парадигмі студентоцентрованого й особистісноцентрованого підходів.

4. Ефективний моніторинг освітніх програм та перегляд їхнього змісту в контексті посилення практичної складової, інформаційного контенту з питань військової та тактичної медицини, медицини невідкладних станів; розширення форм проведення практичного навчання через практики створення зовнішніх кампусів для відпрацювання практичних навичок, використання можливостей зовнішньої академічної мобільності, університетського симуляційного центру, підготовки практичних освітніх майданчиків у межах України.

5. Підвищення конкурентоздатності університетської науки у світовому академічному просторі, входження в престижні світові рейтинги забезпечення подальшого розвитку наукових шкіл університету.

6. Розширення міжнародного освітнього простору діяльності університету через акредитацію навчальних програм й інституційну акредитацію в європейських агенціях; ефективне використання можливостей діючої міжнародної інституціональної акредитації; поглиблення інтернаціоналізації університету, співпраці із закордонними інституціями напрямку через участь у спільних міжнародних проєктах, грантових конкурсах, програмах Еразмус+, Горизонт 2020 тощо.

7. Широке національно-патріотичне та морально-етичне виховання студентської молоді, формування у здобувачів освіти та співробітників почуття корпоративної єдності, взаємопідтримки та поваги до університетських цінностей.

8. Подальша цифровізація всіх напрямків діяльності університету, впровадження системи електронного документообігу, створення єдиного цифрового середовища університету.

9. Сталий розвиток ефективної фінансово-господарської діяльності університету, забезпечення наповнення спеціального фонду за рахунок надання освітніх, наукових та інших видів послуг, оптимізації витрат;

10. Розроблення сумісно з керівництвом клінічних баз нових підходів для підвищення якості й ефективності спільної роботи клінічних кафедр та профільних відділень закладів охорони здоров'я.

Вважаю, що реалізація зазначених завдань у наступному році забезпечить сталість процесу якісної підготовки висококваліфікованих медичних фахівців для системи охорони здоров'я в період післявоєнної розбудови нашої країни.

Висловлюю щиру вдячність усьому колективу за наполегливу, самовіддану й плідну працю, підтримку та взаєморозуміння.

Дякую всім за увагу!